

Інформація про деякі положення антикорупційного законодавства

Корупція - використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання **неправомірної вигоди** або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

У понятті «корупція» ключовим словом є **неправомірна вигода**.

Неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Статтею 22 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), зокрема, встановлено, що особам, які здійснюють діяльність, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах.

Відповідальність – кримінальна, занесення в Реєстр корупціонерів, позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Подарунок – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової

Статтею 23 Закону України «Про запобігання корупції» передбачено, що особам, які здійснюють діяльність, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, а також прирівняним до них особам **забороняється** безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Водночас, публічні службовці та прирівняні до них особи можуть приймати подарунки, які відповідають *загальновизнаним уявленням про гостинність*,

якщо цей подарунок не є забороненим вище, за умови, якщо вартість таких подарунків не перевищує два прожиткові мінімуми для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка (з 01.01.2024 – **6 056** грн), одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує чотирьох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки (для 2024 р. – **12 112** грн).

Передбачене вище обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

1) даруються близькими особами (за виключенням до 01.03.2028 для національних публічних діячів одержувати подарунки від членів сім'ї такої фізичної особи першого та другого ступенів споріднення, якщо такі подарунки є активами, включеними до одноразової (спеціальної) добровільної декларації);

2) одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Відповідальність – адміністративна, конфіскація подарунку, занесення в Реєстр корупціонерів, можливе звільнення з публічної служби.

Крім того, відповідно до статті 24 Закону у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка публічні службовці, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища чи одержання подарунків, виявила у своєму службовому приміщенні майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунком, необхідно невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або керівника відповідного органу. При цьому складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або керівником відповідного органу.

Особливої уваги для публічних службовців, у тому числі, які перебувають у відрядженнях, заслуговують норми Закону в частині запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. У конфлікті інтересів ключовим поняттям є **приватний інтерес** – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських,

політичних, релігійних чи інших організаціях. Відповідно до частини першої статті 28 Закону публічні службовці зобов'язані:

1) вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;

2) повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника;

3) не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

4) вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Відповідальність – порушення обмежень, пов'язаних із запобіганням та врегулюванням конфлікту інтересів, тягне за собою адміністративну відповідальність у вигляді штрафу та, за певних умов, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік (стаття 172-7 КУпАП). При цьому відомості про таку особу заносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. Крім того, нормативно-правові акти, рішення, видані (прийняті) з порушенням вимог цього Закону, зокрема, в умовах реального конфлікту інтересів, підлягають скасуванню органом або посадовою особою, уповноваженою на прийняття чи скасування відповідних актів, рішень (стаття 67 Закону). Також репутаційні втрати для МВС.

Управління запобігання корупції МВС